

forstaaende og som den, der i det Hele taget efter sin Stilling ikke let kan indvilles i de Tvistigheder og Stridigheder, der i Communerne, især i de mindre, saare let kunne opstaae indbyrdes, i paakommende Tilfælde at standse en Beslutning for at bringe den under fornøyet Overveielse.

Naar man nu giver Borgmesteren den Stilling, som er paatænkt i det foreliggende Lovudkast, saa er jeg overbevist om, at selv mange Borgmestere, som det ærede Medlem ligeoverfor mig (Zeszen) igaar bemærkede, ville føle sig meget forlegne derved og føle sig meget utilfredse med den dobbelte Stilling, thi Andet er den ikke og kan den ikke blive, hvadenten han bliver Formand eller ikke. Naar han som Statens Embedsmand indsættes i den folkevalgte Bestyrelse, og han tillige skal udgjøre en tilsynshavende og standsende Autoritet udenfor den, bliver hans Indflydelse paa Forsamlingens Beslutninger jo ganske særlig; og hvorledes bliver hans Stilling overfor de Beslutninger, som han udenfor Forsamlingen kan finde sig foranlediget til? I Forsamlingen assimileres han dog mere eller mindre med denne, og udenfor kan han derfor ikke indtage den selvstændige Stilling, som Borgmesteren som Statens Tilsynsmand burde have. Naar den høitærede Minister har ytret, at det maaskee er en overdreven Utaalmodighed at ville skride hen til et fuldstændigt Formaaels Dpnaaelse ved at gøre Communerne aldeles selvstændige under Statens Tilsyn, saaledes som det er tilfaldt i Grundloven, og at man ad nærværende Vel burde søge at forbeholde dette, saa troer jeg at turde sige, at det ogsaa er noget utaalmodigt, naar den høitærede Regjering, saameget dens Bestræbelser end maae paassjønnes, har søgt at fremkomme med nærværende Forslag; thi de Fortrin, som derved kunne fremkomme med Hensyn til at stille Communerne eller Communalvirksomheden selvstændigere, ere saare smaa, og, som tidligere bemærket, ere de overmaade tvivlsomme. Man maa vel lægge Mærke til, at netop i Kjøbstadcommunerne bliver Sammensætningen ofte saaledes, at enkelte Formaaende kunne erholde en overordentlig stor Indflydelse derpaa. Vi have seet i den forløbne Tid, at den Indflydelse kan benyttes og

ofte bliver benyttet paa en meget farlig Maade, navnlig i Skatteforholdene, og dog har man dengang haft en Appel, og den er bleven viselig besvaret af selve Regjeringen. Nu affakter man ogsaa Afgangens til det Correctiv, som kan ligge i Borgernes Sammentaldelse til Raadstuenemøder, der efter den hidtidige Lovgivning vel ikke altid kunde forlanges, men som Ministeriet var berettiget og sædvanligt ogsaa villigt til at imødekomme. Et tilsvarende Correctiv bliver der ikke i Fremtiden, og naar nu en Communalbestyrelse sammensættes af Mænd, der overbure deres Communes Kræfter, hvilket man ofte har seet, og som tage Beslutninger, der blive skadelige og farlige for Communen, saa kan man vel svare: Naar I ikke ere tilfredse, hvorfor sørge I da ikke for bedre Valg? Gjør det da i Fremtiden! Men der er I Nar eller mere, inden Nyvalgene komme tilstede, og Nyvalgene kunne ikke ventes at blive afhængige af enkelte Feil og Misgreb, der kunne være begaaede af mangen ellers dygtig Communalforstander. Saaledes at lægge Omsorgen for Kjøbstadens kommunale Interesser over til Valgene alene er et vel dristigt Experiment, naar man ikke tilføjer et kraftigt Correctiv fra Regjeringens Side til at kunne standse de Beslutninger, som tages i Kjøbstæderne, paa en eller anden Maade.

Jeg sagde før, at Borgmesterembedet er aldeles overflødig, at det er et Embede, som man kunde affaffe ligesaavel som mange andre overflødige Statsinstituter. Det kjendes jo dog tilstrækkeligt i Kjøbstæderne, at de Forretninger, som Borgmesteren har, kunne og bør overdrages, hvad det Communale angaaer, til Formanden i Byraadet, og skal den nye Institution have noget Bæsentligt at betyde, er det forunderligt, at der skal behøves en anden, af Staten indsat Myndighed til at staae et Trin høiere derover. Vel indseer jeg, at der ved Affasfelsen af Borgmesterembedet vil blive forbundet en Række Forretninger med Formandsbestillingen i Byraadet, som meget ofte ville kunne optage en Mands Tid; men det mangler sjelden paa dygtige Mænd i Communerne, som gjerne anvende deres Tid dertil, og i alt Fald vilde der, naar Communerne vederlagde de Mænd, de valgte dertil, deres Tidsanvendelse ved Contoirholds-